

Силабус навчальної дисципліни «Школи дискурс-аналізу»	
Напрямок підготовки	Доктор філософії
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітньо-наукова програма	Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство
Статус дисципліни	Дисципліна вільного вибору аспіранта
Мова навчання	Українська, англійська
Семестр	2
Кількість кредитів ЄКТС	3
Форма підсумкового контролю	Залік
Викладач	Потапенко Сергій Іванович , доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської філології, перекладу і філософії мови імені професора О.М. Мороховського Київського національного лінгвістичного університету
Анотація навчальної дисципліни	Дисципліна «Школи дискурс-аналізу» належить до переліку навчальних предметів вільного вибору аспірантів. Дискурс-аналіз, що сформувався в останні кілька десятиліть, вивчає комунікативно-діяльнісний простір, надбудований над базовими рівнями мови – фонетичним, лексичним, граматичним. Курс сприяє усвідомленню аспірантами способів аналізу значних за обсягом відрізків мовлення з урахуванням низки мовних, комунікативних та екстралінгвістичних чинників функціонування мови. У межах пропонованого курсу аспіранти опановують уміння аналізувати й зіставляти провідні школи дискурс-аналізу, а також встановлювати доцільність використання здобутків окремих із них або синтезувати їх надбання у межах предмета своєї наукової праці, її мети й завдань. Курс включає організаційний і три змістові модулі. Організаційний модуль висвітлює <i>предмет і теоретико-методологічні основи</i> дисципліни «Школи дискурс-аналізу», визначає поняття дискурсу, дискурс-аналізу, дискурсознавства, дискурсології; розглядає етапи розвитку шкіл дискурс-аналізу і їх сучасне співіснування, пропонує їх поділ на лінгвістичні, комунікативні й екстралінгвістичні. У цьому руслі зіставляються поняття дискурсу й функціонального стилю; розглядаються критерії класифікації різновидів і жанрів дискурсу. Другий модуль охоплює школи дискурс-аналізу лінгвістичного й комунікативного спрямування. До перших зараховано ранні дослідження зв'язності тексту й системно-функціональну лінгвістику М.Хелідея. Із-поміж шкіл дискурс-аналізу комунікативного спрямування розглядається теорія мовленнєвих актів; концепції «обличчя» і ввічливості; конверсаційний аналіз із його підходами до структурування діалогу з залученням суміжних пар і зміни ролей; риторичні й неориторичні школи. Третій модуль формує уявлення про школи дискурс-аналізу

екстралінгвістичного спрямування. Вони включають критичний дискурс-аналіз, який враховує взаємодію мови й ідеології в концепціях дискурсивної практики Н. Ферклау; соціокогнітивної (Т. ван Дейк) та соціоісторичної (Р. Водак) теорій; сочинської школи вивчення радянсько-комуністичного дискурсу. Школи семіотичного дискурс-аналізу охоплюють медійний аналіз, спрямований на виявлення ролі засобів поширення інформації; інтерпретують текст як опосередковану дію (Р. Сколон); мультимодальний аналіз, що розглядає взаємодію і взаємопроникнення різних семіотичних систем. Із-поміж шкіл когнітивного дискурс-аналізу розглядаються когнітивне дослідження дискурсу з застосуванням вербальних протоколів (CODA – Т. Тенбринк); когнітивна риторика, зосереджена на вивченні вербального впливу на адресата через інформаційний інтерфейс, утворений структурами сприйняття, категоризації, пам'яті й мислення.

Четвертий змістовий модуль, присвячений зіставленню шкіл дискурс-аналізу, доводить, що кожен наступний напрям поглиблює попередній, а школи екстралінгвістичного спрямування розвивають лінгвістичний і комунікативний напрями дослідження дискурсу.

Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)

3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:		
	Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
лекції	20 год.	6 год.
семінарські заняття	-	
практичні заняття	10 год.	4 год.
консультації	–	–
самостійна робота	60 год.	80 год.

Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни

Для успішного засвоєння дисципліни аспіранти повинні володіти знаннями в області філософії науки і методології гуманітарного знання, загального і спеціального мовознавства, термінологічного апарату філологічної науки. Знання та навички, отримані в результаті вивчення названих курсів, створюють необхідне підґрунтя для засвоєння дисципліни «Школи дискурс-аналізу» і мають високий ступінь кореляції з нею. Аспіранти повинні *знати*: основні категорії, поняття і напрями розвитку мовознавства, його основні школи, сутність їхнього підходу, відмінні та спільні риси в аспекті предмета дослідження, методології й методик аналізу. Аспіранти повинні *вміти*: зіставляти лінгвістичні напрями, обирати методіку, прийнятну для власного дисертаційного дослідження або синтезувати свою методіку на основі здобутків різних напрямів мовознавства.

Мета вивчення дисципліни

Сприяти *формуванню в аспірантів системи наукових знань* про дискурс-аналіз, його школи, їх місце серед сучасних напрямів лінгвістичних досліджень, що дозволить забезпечити слухачів методиками і процедурами вивчення окремих різновидів дискурсу та їх жанрів; навчити аспірантів усвідомлювати відмінності між школами дискурс-аналізу; формувати *здатність* молодих науковців зіставляти різні школи дискурс-аналізу з метою обрання певної методіки, синтезу здобутків основних шкіл задля створення методик і прийомів власного дослідження в межах цілей і завдань виконуваної дисертаційної праці.

Компетентності, які аспірант набуде в результаті навчання

1. Здатність до оволодіння системним світоглядом, до аналізу, синтезу і генерування нових ідей у сфері дискурс-аналізу.
2. Здатність планувати й ефективно використовувати час; застосовувати сучасні інформаційні технології у сфері дослідження дискурсу; залучати технології дистанційного навчання у власній науковій діяльності.

3. Здатність спілкуватися з проблем дискурс-аналізу з науковою спільнотою, з різними цільовими аудиторіями українською та англійською мовами використовуючи відповідну лексику, методи, техніки та прийоми	4. Здатність до осмислення філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямів і закономірностей розвитку дискурс-аналізу в умовах глобалізації й інтернаціоналізації.
5. Здатність застосовувати здобутки шкіл дискурс-аналізу.	6. Здатність ефективно і толерантно працювати в команді, діяти самостійно й автономно, демонструвати персональну відповідальність під час підготовки проектів з дисципліни; ставитися критично до здобутків шкіл дискурс-аналізу.
7. Здатність працювати з наукометричними базами даних під час виконання проектів з дисципліни «Школи дискурс-аналізу».	8. Здобуття концептуальних та методологічних знань у галузі дискурс-аналізу; засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану шкіл дискурс-аналізу, оволодіння термінологією з дисципліни.
9. Здатність збирати дані для виконання проекту з дискурс-аналізу, систематизувати та інтерпретувати їх з дотриманням належної академічної доброчесності.	10. Здатність аналізувати школи дискурс-аналізу з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.
11. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань дискурс-аналізу на основі розуміння їх природи, чинників впливу, розширювати та переоцінювати вже існуючі знання і професійну практику.	12. Здатність до критичного аналізу, оцінки, синтезу, продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем у галузі дискурс-аналізу.
13. Здатність до лінгвокреативної діяльності в сфері дискурс-аналізу.	14. Здатність формулювати фундаментальну наукову проблему в сфері дискурс-аналізу, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної дискурсивної практики.
15. Здатність визначати методологічні засади дослідження в сфері дискурс-аналізу, самостійно розробляти й запроваджувати методологію дослідження, яка базується на результатах наукових розвідок, міжнародних стандартах і рекомендаціях.	16. Здатність виявляти спільні та відмінні тенденції в розвитку шкіл дискурс-аналізу.
17. Здатність використовувати системні знання мови в теоретичному / практичному, синхронному / діяхронному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному, семіотичному аспектах для аналізу та синтезу ідей, залучати системні знання про школи дискурс-аналізу у власній дослідницько-інноваційній діяльності.	
Результати навчання з дисципліни	
1. Критично аналізувати та оцінювати основні школи дискурс-аналізу, їх фундаментальні праці задля розуміння теоретичних і практичних проблем дослідження, а також пропонувати шляхи їх вирішення.	2. Зіставляти й класифікувати школи дискурс-аналізу, обґрунтовувати власну позицію; критично аналізувати наукові досягнення різних шкіл.
3. Обирати адекватну предмету власного дослідження школу дискурс-аналізу, запроваджувати її методи для розв'язання проблем і завдань власної кваліфікаційної праці.	4. Визначати мету власного наукового дослідження в галузі дискурс-аналізу, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій.
5. Формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі дискурс-аналізу й робочу гіпотезу власного наукового дослідження.	6. Застосовувати принципи організації й проведення комплексних теоретичних і експериментальних досліджень в сфері дискурс-аналізу з урахуванням відомих наукових шкіл, міжнародних стандартів і рекомендацій.
7. Виявляти спільні та відмінні тенденції у розвитку провідних шкіл дискурс-аналізу.	
Тематичний план занять	<i>Змістовий модуль 1. Предмет і теоретико-методологічні засади дисципліни «Школи дискурс-аналізу»</i>

1.1	<i>Предмет і теоретико-методологічні основи дисципліни «Школи дискурс-аналізу»:</i> визначення понять школа, дискурс, дискурс-аналіз, дискурсознавство, дискурсологія; етапи розвитку шкіл дискурс-аналізу і їх сучасне співіснування.
1.2	<i>Типологія дискурсів:</i> дискурс і функціональний стиль; критерії класифікації різновидів дискурсу; ранні та сучасні тлумачення різновидів дискурсу; підходи до вивчення організації дискурсу.
Змістовий модуль 2. Школи дискурс-аналізу лінгвістичного і комунікативного спрямування	
2.1.	<i>Школи дискурс-аналізу лінгвістичного спрямування:</i> дослідження зв'язності тексту; системно-функціональна лінгвістика (М.Хелідей).
2.2	<i>Школи дискурс-аналізу комунікативного спрямування:</i> теорія мовленнєвих актів; концепції «обличчя» і ввічливості; конверсаційний аналіз; риторичні і неориторичні школи.
Змістовий модуль 3. Школи дискурс-аналізу екстралінгвістичного спрямування	
3.1	<i>Школи критичного дискурс-аналізу:</i> взаємодія мови й ідеології в концепціях дискурсивної практики (Н. Феркляу); соціокогнітивної (Т. ван Дейк) та соціоісторичної (Р. Водак) теорій; сочинська школа вивчення радянсько-комуністичного дискурсу.
3.2.	<i>Школи семіотичного дискурс-аналізу:</i> медійний аналіз, спрямований на виявлення ролі засобів поширення інформації; текст як опосередкована дія (Р. Сколлон); мультимодальний аналіз: вивчення взаємодії різних семіотичних систем.
3.3.	<i>Школи когнітивного дискурс-аналізу:</i> когнітивне дослідження дискурсу з застосуванням вербальних протоколів (CODA – Т. Тенбринк); когнітивна риторика: вивчення вербального впливу на адресата через інформаційний інтерфейс, утворений структурами сприйняття, категоризації, пам'яті й мислення.
Змістовий модуль 4. Зіставлення шкіл дискурс-аналізу	
<i>Взаємодія шкіл дискурс-аналізу:</i> школи екстралінгвістичного спрямування як поглиблення лінгвістичного і комунікативного підходів до вивчення дискурсу.	

Система оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 2. Критично аналізувати та оцінювати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження і пропонувати шляхи їх вирішення.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.	Індивідуальне і групове опитування.
ПРН 3. Порівнювати і класифікувати різні наукові погляди у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію; критично аналізувати власні наукові досягнення і здобутки інших дослідників.		Експрес-контроль.
ПРН 4. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.	<i>Технологія особистісно орієнтованого навчання</i>	Оцінювання роботи аспірантів в групах.
ПРН 13. Визначати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій, нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.		
ПРН 14. Формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) та робочу гіпотезу з досліджуваної проблеми.	<i>Методи інтерактивного (комунікативного) і проблемного навчання</i>	Оцінювання індивідуальних завдань аспірантів.
ПРН 15. Застосовувати принципи організації й проведення комплексних теоретичних і експериментальних досліджень в сфері філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) з урахуванням відомих наукових розвідок, міжнародних стандартів і рекомендацій.	<i>Методи навчання:</i>	Тематичне тестування.
ПРН 16. Виявляти спільні та відмінні тенденції розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства.	• групова дискусія, • дидактичні та ділові ігри, що імітують досліджувані процеси, • аналіз	Модульна контрольна робота.

	літературних джерел. <i>Індивідуальні завдання:</i> • творчі доповіді.	Залік.

Поточний контроль успішності аспірантів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна та самостійна робота. Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок аспірантів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспірантів здійснюється за *накопичувальною системою*.

Система оцінювання результатів навчання аспірантів
з дисципліни «Школи дискурс-аналізу»

Види навчальної діяльності аспіранта	Аудиторна навчальна робота аспіранта								Самостійна навчальна робота аспіранта	Модуль а контроль на робота
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8		
Проект з презентацією									Проект з презентацією	
Максимальна кількість балів	5	5	5	5	5	5	5	5	10	50

Модульний контроль. Семестровому контролю з навчальної дисципліни «Школи дискурс-аналізу» передую написання аспірантами модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни «Школи дискурс-аналізу».

Модульна контрольна робота включає 2 різновиди завдань, кожен із яких складається з десяти пунктів. Десять перших завдань передбачають вибір правильної відповіді з чотирьох, а десять наступних завдань – вибір правильних відповідей із десяти запропонованих.

За кожне завдання аспірант отримує 2,5 бали.

Максимальна кількість балів за виконану МКР становить 50.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання аспірантів на завершальному етапі вивчення дисципліни.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота аспіранта 2. Модульна контрольна робота (МКР) 3. Залік	50 50

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Школи дискурс-аналізу» проводиться у формі *заліку* за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік (“зараховано / незараховано”), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку “зараховано” і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Аспіранти, які отримали семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо аспірант на заліку отримав підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою “незараховано”, то, крім цієї оцінки, у відомості обліку успішності йому незалежно від набраного семестрового рейтингового балу виставляється оцінка FX за шкалою ЄКТС і 0 балів за 100-бальною шкалою.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно

На заліку у графі відомості обліку успішності “Відмітка про залік” викладач виставляє:

- оцінку за залік за національною шкалою (“зараховано”);
- кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу аспіранта з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);
- оцінку за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E).

В Індивідуальний навчальний план аспірант записує точну назву дисципліни (абревіатури не допускаються), кількість годин і кредитів, підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою, кількість балів за 100-бальною шкалою і оцінку за шкалою ЄКТС.

Політика курсу

Аспірант вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Незалежно від форми здобуття третього рівня вищої освіти (очна (денна і вечірня) або заочна), аспіранти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості аспірантам вечірньої та заочної форми здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Аспіранти погоджують цей графік із викладачем і відділом науково-дослідної роботи.

Графік повинен бути затверджений проректором з наукової роботи.

Якщо аспіранти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура, форми та терміни відпрацювання аспірантами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра англійської філології, перекладу і філософії мови імені професора О.М. Мороховського і доводить до відома аспірантів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Під час роботи над письмовими роботами не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема: • використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих

слів чи речень; ● використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; ● видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; ● несамостійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); ● фальцифікація результатів наукової чи навчальної роботи; ● посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, ● залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.

Основні види відповідальності аспірантів за порушення академічної доброчесності: ● повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); ● повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; ● відрахування із закладу освіти; ● позбавлення академічної стипендії; ● позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Рекомендована література

Основна:

1. Аристотель. Поэтика. Риторика. СПб.: Азбука, 2015. 320 с.
2. Дейк Т. ван. Язык. Познание. Коммуникация. М.: Прогресс, 1989. 312 с.
3. Кравченко Н. К. Практическая дискурсология: школы, методы, методики современного дискурс-анализа. Луцк, 2012. 250 с.
4. Кравченко Н. К. Дискурс и дискурс-анализ: краткая энциклопедия. Киев: Интерсервис, 2017. 286 с.
5. Кубрякова Е.С. (2004). Язык и мир человека. М.: Языки славянской культуры. 555 с.
6. Маріна О.С. (2016). Парадоксальність у сучасному англomовному поетичному дискурсі: когнітивно-семіотичний вимір: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філол. наук. Спец.10.02.04. Київ. 39 с.
7. Потапенко С.І. (2009). Сучасний англomовний медіа-дискурс: лінгвокогнітивний і мотиваційний аспекти. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя. 391 с.
8. Потапенко С.І. (2018). Контури дискурс-аналізу. Ніжин: НДУ ім. Гоголя. 40 с.
9. САП (2010). Сучасна англomовна публіцистика: лінгвістичний вимір [колективна монографія]. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя. 255 с.
10. Ущина В.А. (2015). Позиціонування суб'єкта в англomовному дискурсі ризику: соціокогнітивний аспект. Луцьк: Вежа-Друк. 379 с.
11. Brown G. & Yule G. (1983). Discourse Analysis. Cambridge: Cambridge University Press.
12. Cook G. (1989). Discourse. Oxford: Oxford University Press. 168 p.
13. Coulthard M. (1992). An Introduction to Discourse Analysis. London: Longman. 212 p.
14. Discourse as structure and process (1997) / Ed. T. van Dijk. London: SAGE Publishers.
15. Discourse Studies Reader (2013) / Ed. K. Hyland. London, etc.: Bloomsbury.
16. Discursive Pragmatics (2011) / Ed. J. Zienkowski, J.-O. Ostman, J. Verschuren. Amsterdam, Phil.: Benjamins.
17. Halliday M.A.K. (1989). Spoken and Written Language. Oxford: Oxford University Press. 107 p.
18. Handbook of Discourse Analysis (1985) / Ed. Dijk van T. A. London: Academic Press.
19. Hatch E.M. (1992). Discourse and Language Education. Cambridge: Cambridge University Press. 333 p.
20. Kress G., Leeuwen Th. van. (1996). Reading Image. The Grammar of Visual Design. London, N.Y.: Routledge.
21. Renkema J. (2004). Introduction to Discourse Studies. Amsterdam, Phil.: Benjamins.
22. The Routledge Handbook of Discourse Analysis (2012) / Ed. James Paul Gee and Michael Handford. Oxon: Routledge.

23. Tenbrink Th. (2020) Cognitive Discourse Analysis. Cambridge: Cambridge University Press.
24. Wodak R. (2011). The discourse of politics in action. London: Palgrave, Macmillan.
25. Wodak R. (ed.) (2013). Critical Discourse Analysis. Vol. 1. Concepts, History, Theory. London: SAGE.

Додаткова:

1. Андрейчук Н.І. (2013). Життєвий світ англійця кінця 15 – початку 17 століть у вимірі інституційного дискурсу (лінгвoseміотичний аналіз): автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філол. наук. Спец.10.02.04. Одеса.
2. Андрієшина К.І. Лінгвальні засоби авторизації в сучасному англomовному журнальному дискурсі: когнітивно-риторичний аспект: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня канд. філол. наук. Спец.10.02.04 – германські мови. Київ. 20 с.
3. Дейк ван Т. А. (2013). Дискурс и власть. Репрезентация доминирования в языке и коммуникации. М.: Книжный дом ЛИБРИКОМ. 344 с.
4. Добросклонская Т. (2020). Медиалингвистика: теория, методы, направления: монография, [электронное издание сетевого распространения]/. М.: "КДУ", "Добросвет". 178 с. URL: <https://bookonlime.ru/node/4824>.
5. Жихарева О. (2018). Екопоетика англomовного біблійного дискурсу: концепти, образи, нарації. Київ: Видавничий центр КНЛУ. 312 с.
6. Ізотова Н.П. (2018). Ігрова стилістика романів Дж. М. Кутзее: лінгвопоетологічні студії. Київ: Видавничий центр КНЛУ. 360 с.
7. Карасик В. И. (2004). Языковой круг: личность, концепты, дискурс. М.: Гнозис. 390 с.
8. Кравченко Н.О. (2017). Синергійність англomовного релігійного дискурсу (теолінгвістичний підхід). Одеса. 408 с.
9. Кришталюк Г.А. (2009). Заперечення в сучасному американському газетному дискурсі: функціональний і лінгвокогнітивний аспекти: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня канд. філол. наук. Спец.10.02.04 – германські мови. Донецьк. 19 с.
10. Куліш Т.В. (2017). Паранояльна риторика в американському політичному дискурсі: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня канд. філол. наук. Спец. 10.02.04 – германські мови. Київ. 20 с.
11. Кутуза Н.В. (2018). Комунікативна сугестія в рекламному дискурсі: психолінгвістичний аспект. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго. 736 с.
12. Лук'янець Г.Г. (2016). Колороніміка англomовного новинного Інтернет-дискурсу: когнітивно-риторичний аспект: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня канд. філол. наук. Спец.10.02.04 – германські мови. Київ. 21 с.
13. Маріна О.С. (2015). Семіотика парадоксальності у когнітивно-комунікативному висвітленні (на матеріалі сучасного англomовного поетичного дискурсу). Київ. 298 с.
14. Матузкова О.П. (2014). Англійська ідентичність як лінгвокультурний феномен: когнітивно-дискурсивний аспект: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філол. наук. Спец.10.02.04. Одеса. 39 с.
15. Міщенко Т.М. (2017). Когнітивно-риторичні функції фразеологізмів в англomовному журнальному дискурсі: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня канд. філол. наук. Спец. 10.02.04 – германські мови. Одеса. 18 с.
16. Набок А.І. (2018). Вербалізація ефектів об'єктивності та суб'єктивності в англomовному новинному інтернет-дискурсі: когнітивно-риторичний аспект: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня канд. філол. наук. Спец.10.02.04 – германські мови. Одеса. 18 с.

17. Науменко Л. (2015). Лінгвоконцептосфера сучасного англомовного бізнес-дискурсу в комунікативно-прагматичному вимірі. К.: Логос. 498 с.
18. Олянич А. (2007). Презентационная теория дискурса. М.: Гнозис. 407 с.
19. Петлюченко Н.В. (2009). Харизматика: мовна особистість і дискурс: монографія. Одеса: Астропринт. 464 с.
20. Потапенко С.І. (2004). Мовна особистість у просторі медійного дискурсу (досвід лінгвокогнітивного аналізу). К.: КНЛУ. 360 с.
21. Репех Н.В. (2013). Лінгвальне втілення семантики *початку* і *кінця* в англомовному журнальному дискурсі: когнітивно-риторичний аспект: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня канд. філол. наук. Спец.10.02.04 – германські мови. Одеса. 20 с.
22. Романченко А.П. (2019). Елітарна мовна особистість у просторі наукового дискурсу: комунікативні аспекти: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філол. наук. Спец.10.02.01. Одеса. 39 с.
23. Серякова И.И. (2012). Невербальный знак коммуникации в англоязычных дискурсивных практиках. К.: Изд-во КНЛУ. 280 с.
24. Славова Л.Л. (2015). Мовна особистість у сучасному американському та українському політичному дискурсі: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філол. наук. Спец.10.02.17. Київ. 39 с.
25. Шейгал Е.И. (2004). Семиотика политического дискурса. М.: Гнозис. 326 с.
26. Щербак О.М. (2016). Дискурс німецькомовних інтернет-новин: лінгвориторичний аспект: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня канд. філол. наук. Спец.10.02.04 – германські мови. Одеса. 20 с.
27. Яковлева О.В. (2015). Символьна мова українського обрядового дискурсу в системі національної лінгвоментальності: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філол. наук. Спец.10.02.01. Одеса. 39 с.
28. Bartlett T. (2014). Analysing power in language. London: Routledge. 212 p.
29. Cook G. (1994). Discourse and Literature. Oxford: Oxford University Press. 285 p.
30. Dijk van T. A. (1988). News as discourse. Hillsdale, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Publishers. 200 p.
31. Fairclough N. (2005). Critical Discourse Analysis // Marges Linguistique. No 9. P. 76—94.
32. Leith S. (2012). You Talkin' to me? Rhetoric from Aristotle to Obama. London: Profile Books. 296 p.
33. McCarthy M. (1991). Discourse Analysis for Language Teachers. Cambridge: Cambridge University Press. 224 p.
34. Potapenko S.I. (2016). Cognitive rhetoric of effect: energy flow as a means of persuasion in inaugurals // Topics in Linguistics. Vol.17, N.2. P. 12-25. Режим доступу: <https://www.degruyter.com/view/j/topling.2016.17.issue-2/topling-2016-0010/topling-2016-0010.xml?format=INT&rskey=4d3EbZ&result=2>
35. Texts and Minds (2012). Frankfurt am Main: Peter Lang. 332 p.
36. Vorozhbitova, A., Potapenko, S., Berezovskaya, L., Lebedeva, E., & Kushko, N. (2019). Discourse of Communism and Socialist linguistic personality: Rhetorical perspective. Amazonia Investiga, 8 (23). P. 739-748. <https://www.amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/929>
37. Vorozhbitova, A., Potapenko, S., Khachaturova, N., Khoruzhaya, Y. (2020). Linguistic rhetoric of Soviet discourse: official vs personal register (J. Stalin – A. Dovzhenko). Amazonia Investiga, 9 (29). P. 224-233. ISSN 2322-6307 Retrieved from <https://www.amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/1388/1239>
38. Wortham S., Reyes A. (2014). Discourse Analysis beyond the Speech Event. London: Routledge. 196 p.

Додаткові ресурси

Discourse in Society - Website of Teun A. van Dijk	discourses.org	
How to Do a Critical Discourse Analysis: 11 Steps (with Pictures)	https://www.wikihow.com/Do-a-Critical-Discourse-Analysis	
Deeds and Days	https://eltalpykla.vdu.lt/handle/1/33191	